

У ПАРИЖІ ВИЙШОВ ДРУКОМ РОМАН ПРО ГОЛОДОМОР

(Rijka R. Les Champs cannibales / Roman Rijka. – Paris : Pocket, 2008. – 416 p.)

У Парижі побачив світ роман про Голодомор 1932–1933 років в Україні «Лани людоджерів» французького журналіста та письменника Романа Рижки. Написано твір у жанрі фантастики. Хронологічно він є другою частиною трилогії цього автора про події в Україні в 1914–1950 роках. Перший твір під назвою «Сім потягів імператриці» розповідає про часи визвольних змагань та громадянської війни, третій, завершальний роман трилогії, також вже написано. В ньому йдеться про Другу світову війну та Українську повстанську армію.

Під час презентації свого твору читацькій аудиторії і відповідаючи на запитання Бі-Бі-Сі, письменник розповів, що про Голодомор він дізнався від батьків своєї дружини-українки: «Її родина суттєво постраждала від Голодомору. Матір мого свекра була єдиною в родині, хто вижив у 1933 році. Вона втратила батьків, двох братів, сестру... Родину було розкуркулено, а сама жінка не загинула лише тому, що працювала гувернанткою в родині радянського міліціонера».

Пан Рижка сподівається, що за допомогою художнього слова можна помалу розтопити загальну французьку байдужість до трагедії Голодомору, а також врівноважити активні московські впливи,

які заперечують формулювання геноциду стосовно подій 1933 року. Він зазначив: «Я переконаний, що література, роман – це добрий і прийнятний спосіб, який дозволяє знайомити французів з українцями та українською історією. Але, зокрема у Франції, треба бути дуже терплячими. Французи мають забагато упереджень щодо України та Росії. Наприклад, чимало моїх співвітчизників знають Шевченка-футболіста і не знають поета...».

У звичайному житті Роман Рижка – журналіст Раймон Клярінар, заступник головного редактора популярного французького тижневика «Кур'єр інтернаціональ». У щоденній праці йому нерідко випадає звертатися до теми Голодомору. Часопис оприлюднює відповідні переклади з української та російської преси. За спостереженнями редактора, не всі російські видання відкидають свідомий характер злочину проти українського народу. Щодо особистої позиції, журналіст та письменник зазначив, що в питанні Голодомору він не сумнівається у факті саме геноциду стосовно українців.

Підготовлено Ю. Вороною за матеріалами BBC Ukrainian
Режим доступу: http://www.bbc.co.uk/ukrainian/news/2010/11/101125_france_holodomor_oh.shtml

ПОДІЇ. ФАКТИ

МАЛОЛІТНІХ ЗЛОЧИНЦІВ ЗАСУДЖУЮТЬ У НІМЕЧЧИНІ
ДО ... ЧИТАННЯ

НІМЕЦЬКЕ законодавство залишає суддям достатній простір для маневру при виборі покарання, особливо якщо йдеться про юних правопорушників. Суддя федеральної землі Гессен Крістоф Мангельсдорф рекомендує в таких випадках читання.

За статистикою, щорічно більше чверті мільйона жителів Німеччини у віці до 18 років вчиняють правопорушення різного ступеня тяжкості. Найбільш поширені серед них – крадіжки, бійки і псування чужого майна. Зазвичай за такого роду діяння молодих людей (хлопчики становлять 90% у цій віковій групі) відправляють на суспільно-корисні роботи, тобто на прибирання дитячих майданчиків або розчищення вулиць від снігу та ін.

Чи виконують такого роду покарання свою головну мету: наставити молодого правопорушника на шлях істинний?

«Копнути глибше»

Як говорить суддя: «В цьому і полягає сенс нашого проекту: «копнути глибше», дістатися до кореня проблеми. Наприклад, якщо я знаю, що ця молода людина вже була помічена у школі як забіяка або що у неї в сім'ї проблеми, такій людині треба допомогти розібратися у власній життєвій ситуації, а не просто покарати». У 2008 році Крістоф Мангельсдорф виступив ініціатором незвичайного проекту: за домовленістю зі школами та відомствами у справах неповнолітніх, він

почав як покарання застосовувати до своїх підсудних не суспільно-корисні роботи, а ... читання книг.

І не яких-небудь! На звання дієвого «антикримінального читива» претендують трохи більше десятка романів. Шукати у списку «Злочин і кара» або «Педагогічну поему» не варто. У «бібліотеку юного правопорушника» включені тільки сучасні твори, що вийшли в останні роки і говорять з молодими людьми їхньою мовою та про їхні проблеми.

«Список Мангельсдорфа»

«Ми не хотіли «заякувати» молоді класикою, цього вистачає і в школі. Ми вибрали нові, сучасні книги, в героях яких молоді люди могли б упізнати себе», – розповідає Ульрике Мюллер, співробітниця книжкового магазину «Талія» в центрі Фульди. Вона допомагала судді у складанні списку і забезпечує наявність книг у магазині, де їм відведено окрему полицю. До речі, той, хто проштрафився, повинен на свої кишенькові гроші купувати книгу.

На читання йому відводиться суворо встановлений термін (скажімо, п'ять тижнів). Після цього він повинен написати твір на тему прочитаного та пройти співбесіду з суддею, який і сам є батьком двох тінейджерів. «Спершу я перевіряю, чи справді молодий чоловік прочитав книгу, або ж він просто завантажив десь в Інтернеті короткий переказ, – зі знанням справи розповідає Мангельсдорф. – Але головна частина розмови – це відповідь на запитання. Що дала мені

ця книжка? Як описане в ній пов'язано з моїм життям?».

У всіх романах йдеться про ровесників правопопушників: молодих людей із важкими долями. Вони або народилися в неблагополучних сім'ях, або батьки страждають алкоголізмом, або їм довелося зіткнутися з наркоманією та насильством у школі.

У романі «Зло» шведський автор Ян Гійу розповідає про те, як вплинули на його особистість батьківські побої. В «Короткій спідниці» Кристини Вальден двоє юнаків, які згвалтували молоду жінку, вважають, що вона «сама винна»: розгулювала в міні. У «Парку осколків» Аліни Бронські кримінальні пристрасті киплять у середовищі вихідців із країн пострадянського простору. Крістоф Мангельсдорф особисто прочитав всі книги зі свого списку і вважає їх цікавими не тільки тематично, а й стилістично.

Книга – не покарання!

Ульрика Мюллер не любить, коли журналісти жартують, що, мовляв, покажи підліткові роман Достоевського і він почне благодати про пощаду, аби цього не читати. Неможливо «прописувати» класику тим, у кого немає елементарної навички читання, хто, грубо кажучи, жодного разу в житті не тримав в руках книжку! Їм потрібне щось простіше, дохідливіше. Книга – це не покарання, а двері в інший світ, це друг, який говорить: «Ти не один зі своїми проблемами, є й інші люди, які думають і розмовляють, як ти. І ось такий вихід вони знайшли зі своєї ситуації».

Підготовлено **Ю. Вороною** за матеріалами

<http://www.lenta.ru/> та <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,5553530,00.html>

НІМЦІ ХОДЯТЬ У БІБЛІОТЕКИ ЧАСТІШЕ, НІЖ НА ФУТБОЛ

У Німеччині – близько 11 тис. бібліотек: наукових, університетських, історико-архівних, муніципальних, сільських... І саме вони з усіх культурно-просвітницьких закладів країни найбільш популярні та краще за все відвідуються.

Неймовірно, але факт: бібліотеки в Німеччині відвідують охочіше, ніж кінотеатри та стадіони, не кажучи вже про музеї чи концертні зали. 2010 року на німецьких стадіонах побувало 70 мільйонів осіб, у кіно – 146 мільйонів, а в бібліотеках – 200 мільйонів. Так було, звичайно, не завжди. Чим пояснюється така прихильність?

Відродження з попелу

Як не парадоксально це звучить, але нинішній бібліотечний бум почався в Німеччині з катастрофи, яка спіткала унікальну Бібліотеку Ганни Амалії у Веймарі. У 2004 році ця цитадель веймарського класицизму пережила страшну пожежу. Німці були приголомшені: загинуло 50 тис. безцінних книг і рукописів, серйозно пошкоджено було ще 60 тис. рідкісних видань, дуже сильно постраждала і сама будівля історичної бібліотеки.

Знаменитий зал рококо

Бібліотеки Ганни Амалії після реставрації

На щастя, досить багато що можна було відновити і заповнити. Але на реставрацію пошкоджених книг, придбання дублікатів, які могли б замінити згорілі оригінали, а також на ремонт і реставрацію старовинного багатоярусного залу в стилі рококо було потрібно багато грошей. Частина виділили з бюджету, але решту – більше 11 млн євро – принесла безпрецедентна акція збирання жертвувачів, в якій взяли участь різні фірми і понад 20 тисяч приватних осіб. Через всього три роки після страшної пожежі будівлю бібліотеки вдалося відновити. Поступово було заповнено і лакуни в книжковому фонді (наскільки це, зрозуміло, можливо).

З бюджетною підтримкою і без

Загалом, слово «бібліотека», яке в епоху Інтернету ніби стали забувати, знову у всіх на устах, і німці валом повалили в бібліотеки. І, що теж дуже важливо, муніципальна влада почала уважніше ставитися до цих закладів, виділяти більше грошей із бюджету. Охочіше

жертвують на бібліотеки і місцеві фірми. Так, районна бібліотека в тюрінгському містечку Земмерда отримує на рік 380 тис. євро з бюджету округу і у вигляді пожертвувачів від розташованої тут великої фабрики. Фонди бібліотеки нараховують 65 тис. книг, компакт-дисків та DVD. Ті, хто користується її послугами, платять лише 12 євро на рік, а для школярів і студентів послуги бібліотеки взагалі безкоштовні.

Зрозуміло, не у всіх периферійних районах країни все йде так добре. Два десятки муніципальних бібліотек закрилися в минулому році, близько 300 були вимушені змиритися зі скороченням бюджетних дотацій. І хоча на загальному фоні це не багато, голова Німецького бібліотечного союзу Моніка Циллер скаржиться на те, що часто не вистачає грошей на всі ті нові книги та електронні носії, які бібліотеки хотіли б придбати. До речі, про електронні носії. Сперечаючись з розхожою точкою зору, М. Циллер підкреслює, що, на її думку, CD і DVD зовсім не витісняють друковані книги, а Інтернет абсолютно не погрожує популярності бібліотек. Навіть навпаки. Люди приходять туди, тому що багато хто з них переконується в тому, що одним лише «гуглованням» потреби в необхідній інформації і, тим більше, в її систематизації не задовольниш. Більшість просто губиться в цьому інформаційному океані, перестає в ньому орієнтуватися. І тут якраз допомагають бібліотеки і бібліотекарі. Одне з їхніх завдань – структурувати електронну інформацію, навчити відокремлювати важливе від другорядного, правильно оцінити ті чи інші джерела.

Книга і «цифра»

Звичайно ж, і бібліотекарі мають бути відповідним чином підготовлені до виконання цього «службового обов'язку». Вимоги до них пред'являють в Німеччині високі. Без диплома бібліотекаря навіть в муніципальну бібліотеку влаштуватися непросто, хоча зарплата, за німецькими мірками, досить середня: від 2 000 до 3 000 євро на місяць (мінус податки, страховки і т. ін.). У різних федеральних землях, до речі, зарплата різна, тому що в Німеччині забезпечення галузі культури входить у прерогативу окремих земель (федерального міністерства культури у ФРН немає).